

MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN MUHAMMED-İ RÛMÎ'NİN HAYAT HİKÂYESİ

Büyük fikir ve gönül mimarlarının hayat hikâyesini anlatmak, kolayca üstesinden gelinebilecek bir iş değildir. Mevlânâ ise bu fikir ve gönül mimarları arasında seçkin bir yere sahip olduğundan bu iş daha da güçleşmektedir. Bu nedenle burada yazılacak olanlar onun hayat hikâyesi olma vasfını hakkıyla taşıyamayacaktır. Okuyacağımız cümleler, bir hayatın ancak dışyüzü olabilir. Üstelik kendi zamanını ve sonraki zamanları derinden etkilemiş ve etkilemeyi sürdürmekte olan Mevlânâ'nın hayat hikâyesine ilişkin gerçeklerin birtakım efsaneler hâlesiyle sarılı bulunması da kaçınılmazdır. Burada olabildiği kadarıyla efsanelerden arındırılmış bir hayat hikâyesi sunmaya çalışacağız. Resmetmeye çalışacağımız dışyüzün, Mevlânâ'nın hayatının içyüzüyle tanışmada ve onun eserlerini anlamada kılavuzluk edeceğini umarız.

İslam âleminin büyük âriflerinden olan Mevlânâ Celâleddin Muhammed, 6 Rebiülevvel 604 (30 Eylül 1207) tarihinde Belh'te dünyaya gözlerini açar. Babası, Bahâ-i Veled adıyla ünlenmiş olan Sultanu'l-Ulemâ Bahâeddin Muhammed, annesi ise Mümine Hâtun'dur. Mevlânâ'nın babası Bahâ-i Veled'in tam adı, Muhammed b. Hüseyin b. Ahmed Hatîbî'dir. Bahâ-i Veled, 6./12. yüzyılın nüfuz sahibi âlim ve hatiplerinden, aynı zamanda büyük sûfilerdendir. Dışarıda bir vâiz kimliğiyle görünen ve halkı irşat için çabalayan Bahâ-i Veled'in ev hayatı tam bir sûfi hayatıdır.

Mevlânâ Celâleddin'in çocukluk günlerinde, babası Sultanu'l-Ulemâ ile çağdaşı olan filozof Fahreddin-i Râzi arasındaki fikrî çekişme bilinmektedir. Bahâ-i Veled'in felsefeye olumlu yaklaşmadığı ve bu yüzden felsefecilerle, bu cümleden olarak ünlü Fahreddin-i Râzi ile arasının iyi olmadığı kendisinin notlarından ibaret olan *Maârif* adlı eserinden de anlaşılmaktadır.

Bahâ-i Veled kimi nedenlerle Belh'ten ayrılmaya karar verdiğinde Mevlânâ beş ya da altı yaşındadır. Mevlânâ'nın babasının Belh'ten ayrılış nedenlerine ilişkin çeşitli görüşler ileri sürülür. Kimi tarihçiler, Bahâ-i Veled ile Fahreddin-i Râzi arasındaki çekişmenin ve Sultan Harezmsah'ın Fahreddin-i Râzi'ye yakın durmasının bunda önemli bir etken olduğunu belirtirler. Bu arada Fahreddin-i Râzi'nin Bahâ-i Veled göç etmeden birkaç yıl önce öldüğü de hatırdadır. Bununla birlikte bu çekişmenin gruplar arasında sürdüğü ve gitgide büyüyen bir huzursuzluğun kaynağı olduğu düşünülebilir. Kimi araştırmacılar da yaklaşan Moğol saldırısından duyulan endişenin bu göçün nedeni olduğunu belirtirler. Bahâ-i Veled'in vatanını terk etmeye karar veriş nedenleri açık olarak bilinmese de yukarıda belirtilen hususların bu kararda etkisinin bulunma ihtimali gözden ırak tutulmamalıdır. Ayrıca Bahâ-i

Veled'in notlarından anlaşıldığına göre kendisi Belh'te huzurlu bir ortamdan yoksundur. Nedenler belirgin olmasa da sonunda Bahâ-i Veled, ailesi ve dostlarından oluşan kalabalık bir kafiyeyle 609 ya da 610 (1213-14) yılında Belh'ten ayrılır ve Horasan'a doğru yola koyulur.

Beraberindekilerle birlikte hacetmek maksadıyla Belh'ten ayrılan Bahâ-i Veled, Nişabur üzerinden Bağdat'a ve ardından da Mekke'ye varır. Mevlânâ ile ilgili bilgi veren önemli kaynaklarda Bahâ-i Veled'in Nişabur'da ünlü mutasavvıf şair Attar'la görüştüğü belirtilir. Bu, tarihsel verilere de uygun bir bilgidir. Bu görüşme sırasında Attar'ın muhtemelen altı yaşında olan Celâleddin Muhammed'e ilgi gösterdiği ve ileride büyük biri olacağı öngörüsünü belirterek kendisine *Esrâr-nâme* adlı eserini hediye ettiği de söylenir. Bu son rivayet ihtiyatla karşılanmalıdır. Bağdat'ta Şihâbeddin-i Sühreverdi tarafından karşılanan kafiye, burada üç gün kadar kaldıktan sonra Hicaz yolunu tutar. Kafiye, hac dönüşünde Şam, Malatya ve Erzincan üzerinden o dönemde Lârende olarak anılan Karaman'a gelir. Kimi kaynaklarda Bahâ-i Veled'in uğradığı şehirler arasında Sivas ve Akşehir de sayılır ve onun Erzincan'da ya da Akşehir'de bir süre müderrislik ettiği söylenir. Bahâ-i Veled ve ailesi, Lârende'de yedi yıl kadar kalır. Mevlânâ, Lârende'de babasının rızâsı doğrultusunda, itibarlı bir kişi olan Semerkandlı Şerefeddin Lala'nın kızı Gevher Hatun'la evlenir. Mevlânâ, bu sırada on yedi ya da on sekiz yaşındadır. Bu evlilikten Sultan Veled ve Alâeddin adlı oğulları dünyaya gelir. Gevher Hatun'un ölümünden sonra Konyalı İzzeddin Ali'nin dul kalmış kızı Kira Hatun'la evlenecek ve bu evlilikten de biri kız olmak üzere üç çocuk sahibi olacaktır.

Bu arada annesi Mümine Hatun Lârende'de vefat eder. Onun mezarının bulunduğu yere sonraları Karaman Mevlevihânesi inşa edilmiştir.

Bahâ-i Veled Lârende'de öğretim ve irşat faaliyetlerini sürdürürken ünü çevreye yayılmaya başlar ve böylelikle Anadolu Selçuklu sultanı Alâeddin Keykubâd, Bahâ-i Veled'i hükümet merkezi Konya'ya davet eder. Bahâ-i Veled, bu davet üzerine Konya'ya gelerek Altunapa Medresesinde iki yıl müderrislik yaptıktan sonra 18 Rebiülâhir 628 (23 Şubat 1231)'de vefat eder.

Babasını kaybettiğinde yirmi dört yaşında olan Mevlânâ, babasının vasiyeti ya da Bahâ-i Veled'in mürit ve dostlarının isteği üzerine babasının yerine geçerek vaaz, tedris ve fetva makamına oturur. Bu şekilde bir yıl geçtikten sonra babasının şâkirt ve müridi Seyyid Burhâneddin Muhakkık-i Tirmizî Konya'ya gelir. Seyyid Burhâneddin, Belh'te Bahâ-i Veled'in vaaz ve ders meclislerine katılmış ve ona bağlanmış biri olup sûfi meşrep olmanın yanında çok kitap okuyan birikimli bir âlimdir. Bahâ-i Veled Belh'ten ayrılırken Tirmiz'de münzevi bir hayat sürmekte olan Seyyid Burhâneddin, şeyhinin izini uzun süre arar, onun Anadolu'da olduğunu öğrenince de yola koyulur. Seyyid Burhâneddin'in vatanından ayrılıp

Anadolu'ya yönelmesinde Moğol istilasının da etkili olduğu düşünülebilir. Konya'ya gelince şeyhinin vefatını öğrenen Seyyid Burhâneddin, Mevlânâ'nın eğitimiyle ilgilemeye başlar. Böylelikle Mevlânâ, onun yönlendirmesi sonucu din ve edebiyat ilimleri alanında kendini geliştirmek için Halep'e gitmek amacıyla Konya'dan ayrılır. Bu yolculukta Mevlânâ'ya Kayseri'ye kadar eşlik eden Burhâneddin Muhakkık, şehrin yöneticisi Sâhib-i İsfehânî'nin talebi üzerine Kayseri'de kalır.

Mevlânâ, Halep'te bir süre kalarak çeşitli medreselerde öğrenim gördükten sonra Şam'a gider ve burada dört yıl ya da daha fazla kalıp öğrenimini tamamlar. Mevlânâ'nın Halep ve Şam'da yaklaşık yedi yıl kaldığı düşünülebilir. Muhyiddin İbnu'l-Arabî, Sa'deddin-i Hamevî, Evhadeddin-i Kirmânî ve Sadreddin-i Konevî ile de zaman zaman bir araya gelen Mevlânâ, Arap dili ve edebiyatı, fıkıh, tefsir, hadis ve başka ilimler üzerine tahsilini tamamlayıp Şam'dan Kayseri'ye, şeyhi Seyyid Burhaneddin'in yanına gelir. Seyyid Burhaneddin'in gözetimi altında manevi eğitimini sürdüren Mevlânâ, Kayseri'de bir hücreye kapanarak üç çile çıkardıktan sonra şeyhiyle birlikte Konya'ya döner. Seyyid Burhaneddin, Mevlânâ'ya icazet verdikten sonra tekrar Kayseri'ye döner ve 638 (1240-41) yılında burada vefat eder. Mevlânâ, Sâhib-i İsfehânî tarafından kendisine Seyyid Burhaneddin'in öldüğü haberi ulaştırılınca Kayseri'ye gelerek üstadının kitaplarını ve kimi eşyasını alarak Konya'ya döner.

Mevlânâ, şeyhinin ölümünden sonra beş yıl boyunca Konya'da öğretim, irşat ve vaaz çalışmalarını sürdürür. Mevlânâ'nın ders ve vaaz meclisleri o denli etkilidir ki öğrenci ve müritlerinin sayısı yüzlerle ifade edilir.

Bu beş yılın ardından Mevlânâ, Şems-i Tebrîzî adıyla meşhur ve Şems-i Perrân (Uçan Şems) diye anılan Şemsuddin Muhammed Ali b. Melikdâd-ı Tebrîzî ile tanışıp dost olur. Farklı bir sûfi olan ve karşılaştığı büyük sûfileri tuhaf soru ve tekliflerle sınayan Şems-i Tebrîzî'nin Şeyh Rükneddin-i Sücâsî, Baba Kemâl-i Cendî ve Ebu Bekr-i Sellebâf gibi mutasavvıflardan feyiz aldığı rivayet edilir. Hayatının ayrıntılarına ilişkin bilgi bulunmayan Şems, Rükneddin-i Sücâsî'nin halifelerindendir. Döneminin birçok şeyhiyle görüşen Şems, Mevlânâ ile karşılaşınca dek, aradığını hiçbir sûfide tam olarak bulamaz.

Şems-i Tebrîzî, 26 Cumâdessâni 642 (29 Kasım 1244) tarihinde Konya'ya gelerek bir rivayete göre Pirinççiler, bir rivayete göreyse Şekerciler Hanı'na yerleşir. Mevlânâ ile Şems'in Konya'daki ilk karşılaşması bu hanın önünde gerçekleşir. Mevlânâ, dostlarıyla birlikte Pamukçular Medresesi'nden çıkmış gelirken Şekerciler Hanı'nın önünden geçer. Onu gören Şems ayağa kalkıp Mevlânâ'ya doğru ilerler ve tanışma böylece gerçekleşir. Kaynaklar, ilk karşılaşmada Şems'in Mevlânâ'ya Bâyezîd-i Bistâmî ile Hz. Peygamber'i kıyaslayıcı bir soru

sorduğunu, sorusuna Mevlânâ'nın verdiği cevaptan çok hoşlanan Şems'in Mevlânâ ile kucaklaştığını belirtirler.

Mevlânâ'nın Şems ile dostluğu bu şekilde başlar. Bu, Mevlânâ'nın hayatında çok önemli bir dönüm noktasıdır. Şems'le olan dostluğu Mevlânâ'yı her zamanki işlerinden, bu cümleden olarak vaaz ve ders vermekten alıkoymaya başlar. Şems'in Mevlânâ'yı, babası Bahâ-i Veled'in *Maârif*'i de dâhil kitap okumaktan men ettiği söylenir. Mevlânâ'ya her zaman rahatlıkla ulaşip onunla görüşen dost, öğrenci ve müritleri, artık eskisi kadar rahat görüşemezler. Çocukları bu durumdan rahatsız olarak Şems'e öfke duymaya ve Şems ile Mevlânâ'nın ardından konuşup yakınmaya başlarlar.

İşlerin doğal seyrinde gitmediğini gören ve bunda kendisini sorumlu hisseden Şems, bir gün ortadan kaybolur. 643/1245 yılında Konya'dan ayrılışıyla Mevlânâ'nın eski haline geri döneceğini düşünüp sevinenler yanılmışlardır. Çünkü Mevlânâ, Şems'in incinip Konya'yı terk etmesine neden olan çevresinden daha bir uzaklaşmıştır. Bunun üzerine dostları, Şems'e karşı takındıkları tavırdan dolayı pişman olup özür dilerler.

Bu arada Şems'ten Mevlânâ'ya bir mektup gelir. Mektuptan Şems'in Şam'da olduğunu öğrenen Mevlânâ, onu Konya'ya döndürmek için mektuplar yazar, bununla da kalmayıp onu yeniden Konya'ya getirmeye ikna etmek üzere oğlu Sultan Veled'i Şam'a gönderir. Sultan Veled, yirmi kişi eşliğinde yola çıkar. Şems'i Şam'da bulan Sultan Veled, babasının mesajını Şems'e iletir ve o da Konya'ya dönmeye râzî olur. Mevlânâ ise bu süre içinde Şems'in dönüşü için coşkulu gazeller söylemektedir.

Şems-i Tebrîzî, 645 yılının Muharrem ayında (Mayıs 1247) Konya'ya döner. Şems'in gelişini kutlamak için semâ meclisleri düzenlenir, ziyafetler verilir. Bu dönemde Şems, Mevlânâ'nın evlatlığı Kimya Hatun'la evlenir. Kısa süren bu huzur ve beraberlik ortamı, çok geçmeden yerini huzursuzluklara ve Şems'e karşı cephe alışlara bırakır. Bu huzursuzlukta Şems'in Mevlânâ ile herkesi görüştürmemesi de etkili olmuştur. Bu kez Mevlânâ'nın ikinci oğlu Alâeddin de Şems karşıtları arasındadır. Halk ve müritler arasında dedikodular çoğalır. Sultan Veled, eserinde, bu olumsuz gelişmeler dolayısıyla bir gün Şems'in, kendisine, insanların kendisini Mevlânâ'dan ayırmak istediklerinden bahisle, "Bu kez öyle kaybolacağım ki bir daha kimse izimi bulamayacak." dediğini kaydeder. Eflâkî'ye göreyse Şems'e suikast düzenlenir ve Şems bir bıçak darbesiyle yaralanır. Şems'in yaralandığı sırada attığı naradan dolayı kendilerinden geçen yedi kişilik suikastçı grup kendine geldiğinde birkaç damla kandan başka bir şey göremez. Bu bilgi menkıbevî bir bilgi olarak değerlendirilebilir. Şems'in bu suikastta hayatını kaybedip kaybetmediği belirsiz konulardandır. Çünkü Şems'in ortadan

kayboluşunun ardından Mevlânâ, onun öldürüldüğüne dair şayialara inanmayarak uzun süre onu arar ve onu bulmak için birkaç kez Şam'a gitmiştir.

Her hâlükârda bu olayın ardından Şems'in hayatta olduğuna dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Uzun arayış ve bekleyişleri sonuçsuz kalan Mevlânâ, matem elbiseleri giyip coşkulu şiirler söyler.

Şems sonrası dönemde Mevlânâ, oğlu Sultan Veled'den Selahaddin-i Zerkûb'a tâbi olmalarını isteyerek kendisinin şeyhlik makamında bulunmak düşüncesi taşımadığını söyler.

Konya halkından olup kuyumculukla uğraşan Selahaddin, ilk önce Seyyid Burhaneddin Muhakkık-i Tirmizî'ye intisap etmiştir. Sonraları Mevlânâ ile dostluk kuran ve ona bağlanan Selahaddin, Mevlânâ ile Şems-i Tebrizî arasında geçen sohbetlerde yer almıştır. Şems'in ortadan kaybolmasının ardından Mevlânâ bu kez Selahaddin'le sık sık bir araya gelmeye başlar. Mevlânâ'nın ilmî bakımdan herhangi bir birikimi olmayan Selahaddin'le yakın dostluğu, kimi müritlerin öfkesini çeker ve Şems döneminde olduğu kadar büyük olmasa da fitne tekrar alevlenir. Hatta Selahaddin'i öldürmeyi düşünenler bile çıkar.

Bu arada Mevlânâ, oğlu Sultan Veled'e Selahaddin-i Zerkub'un kızı Fâtıma Hatun'u nikâhlayarak dostluğu akrabalık bağıyla pekiştirir. Mevlânâ'nın Selahaddin'e sevgi ve bağlılığı o derecedir ki *Divân-ı Kebir*'de Şems-i Tebrizî'den sonra en çok onun adı geçer. Selahaddin, sakin, imanlı ve ibadetlerinde samimi bir kişidir. Şems'ten sonra Mevlânâ'nın içinde kopan fırtınaların dinmesine ve kalbinin yangından kurtulup huzur iklimine ermesinde Selahaddin'in payı büyüktür.

On yıl süren bu dostluk ve yakınlığın ardından Mevlânâ'nın halifesi Selahaddin-i Zerkûb, uzun süren bir hastalığın ardından vefat eder. Bundan sonra Mevlânâ kendine genç bir dost bulmuştur. Bu dost, Mesnevî'nin kaleme alınmasında çok büyük pay sahibi olan Hüsâmeddin Çelebi'dir. Asıl adı Hasan olan Hüsâmeddin Çelebi'nin ailesi Urumiye'den Konya'ya göç etmiştir. Konya'da 622/1225 yılında doğan Hüsâmeddin Çelebî, atalarının ahilik teşkilatına mensubiyetlerinden dolayı İbn Ahi Türk (Ahi Türk Oğlu) adıyla da anılır.

Mevlânâ, Hüsâmeddin Çelebi'yi Selahaddin'den sonra kendi halifesi olarak tanıtır. Hüsâmeddin Çelebi'nin halifelik dönemi Mevlânâ ve çevresi için huzurlu bir dönemdir. Mevlânâ ile Hüsâmeddin Çelebi'nin birlikteliği on beş yıl sürer.

Sonunda Mevlânâ için gerçek yurda dönüş zamanı gelmiştir. Bir gün Mevlânâ'nın hastalandığı duyulur ve Konya halkı onu ziyarete koşar. Uygulanan tedaviler yarar sağlamaz. Artık sevgiliye kavuşma anıdır. Mevlânâ'nın kendi deyişiyle artık düğün gecesi (şeb-i urs/şeb-i arus) gelip çatar ve o, 5 Cumâdessânî 672 (17 Aralık 1273)'de bâki âleme göç eder.

Mevlana'nın ölümünden sonra oğlu Sultan Veled, babasının öğretileri doğrultusunda Mevlevilik tarikatını kurmuş, kısa zamanda geniş bir coğrafi alana yayılan Mevlevilik başta Türkiye olmak üzere Balkanlar, Suriye, İnan, Afganistan, Pakistan ve Hindistan gibi ülkelerde taraftar bulmuş ve bugüne dek varlığını sürdürmüştür.

ESERLERİ

Mevlânâ, düşüncelerini çevresine ve öğrencilerine şifahî olarak aktarmakla kalmamış, düşünce, tecrübe, birikim ve duygularını sonraki nesillere aktarmayı da ihmal etmemiştir. O, büyük bir mutasavvıf olduğu kadar büyük bir şâir olmasıyla da iz bırakmış bir simadır. Onun tümü Farsça yazılmış beş eserinden ikisi, yani *Mesnevi* ve *Divân-ı Kebîr* manzum olup hacim ve önem bakımından diğer üç eserinden önceliklidir.

Mesnevi

Mesnevi, klasik şiirde mısraları birbiriyle kafiyeli beyitlerden oluşan ve beyit sayısında herhangi bir kısıtlama bulunmayan, bu yüzden de uzun soluklu manzumelerde kullanılan bir biçimdir. Mevlânâ eserine başkaca bir ad vermemiş, onu sadece *Mesnevi* adıyla anmayı yeğlemiştir. Bu yüzden mesnevî denince ilk akla gelen bu eser olmaktadır.

Mevlânâ'nın hayatının son döneminin ürünü olan *Mesnevi*, onun son halifesi Hüsâmeddin Çelebi'nin teşvikleriyle doğmuş olup “defter” adı verilen altı cilt halinde düzenlenmiştir. Toplam beyit sayısı yaklaşık 25700 olup çeşitli basımlar, toplam sayı bakımından farklılık göstermektedir.

Eser, Mevlânâ'nın çeşitli ortamlarda söylediği beyitlerin Hüsâmeddin Çelebi tarafından kaleme alınıp daha sonra Mevlânâ'nın gerekli düzeltmeleri yapılmasıyla oluşmuştur.

Eserde tasavvufun çok çeşitli konularının yanı sıra amelî ahlâkla ilgili yönlendirmeler, her birinden dinî ve ahlâki dersler çıkarılan hikâyeler, ayet ve hadisler üzerine yorumlar ile felsefî tartışmalar veciz ve yalın bir tarzda işlenir. Bu durumuyla Mesnevî din, tasavvuf ve ahlâk alanında bir eğitim kitabı olma niteliği taşır. Mesnevi'nin başta Türkçe olmak üzere dünyanın pek çok diline defalarca çeviri ve şerhleri yapılmıştır.

Divân-ı Kebîr

Mevlânâ'nın ikinci büyük eseri olan *Divan-ı Kebîr*, *Divan-ı Gazeliyyât-ı Şems* adıyla da bilinir. Çünkü bu eserde Mevlânâ, kendi adı ya da mahlası yerine Şems-i Tebrîzî'nin adını koymaktadır. Gazel, terkîb-i bend ve rubailerden oluşan eserde şiirler vezinlerine göre sınıflandırılarak her bir bölüme divan adı verilmiştir. Rubailer divanıyla birlikte toplam yirmi iki divanın bir araya gelmesinden oluşan *Divan-ı Kebîr*'in beyit sayısı elli bini aşkındır. Eserdeki gazellerin çoğu Şems-i Tebrîzî sonrası dönemin ürünüdür. Mevlânâ'nın gazelleri ilahî aşkı ve sevgiliye kavuşma arzusunu terennüm eden coşkulu şiirlerdir. Bu şiirlere karamsarlıktan uzak bir hava egemendir. İran'da Bedüzzaman Furûzanfer tarafından ilk kez tashih edilip

basıma hazırlanan eserin şimdiye dek bilimsel bir neşri yapılamamıştır. *Divân-ı Kebîr*'in tamamının tek Türkçe çevirisi Abdalbâki Gölpinarlı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Fîhi Mâfih

Mevlânâ'nın konuşmalarından derlenmiş olan bu mensur eserde altısı Arapça olmak üzere yetmişe yakın bölüm bulunmaktadır. Bir âyet ya da hadisin yorumu ya da Mevlânâ'ya yöneltilen bir soruyla veya bir olayın gündeme getirilişyle başlayan bölümlerde sûfilerin menkıbeleri, hikâyeler ve masallar aktararak işlenen konuların ilgiyle dinlenmesi ya da okunması sağlanmıştır. Kimi bölümlerde zaman zaman Selçuklu veziri Muîneddin Pervâne muhatap olarak alınırken, kimi bölümlerinde de Şems-i Tebrîzî, Burhâneddin Muhakkık ve Hüsâmeddin Çelebi'nin söz ve hallerinden bahsedilir. Bu eser, diğer eserlerde olduğu gibi Mevlânâ'nın tasavvufî düşüncelerini ve dünya görüşünü yansıtanın yanısıra Mevlânâ'nın yaşadığı döneme de ışık tutmakta ve tasavvufun temel konularını işlemektedir.

Eserin şimdiye dek yapılmış birkaç Türkçe çevirisi bulunmaktadır.

Mecâlis-i Seb'a

Mevlânâ'nın yedi vaaz ya da konuşmasının yazıya dökülüp düzenlenmiş şeklidir.

Mektûbât:

Mevlânâ'nın birtakım vesilelerle başta devlet adamları olmak üzere çeşitli kişilere yazdığı mektuplardan oluşan bu eser, Mevlânâ'nın hayatının farklı bir yönüne ve yaşadığı döneme ışık tutması bakımından önemlidir.

Hicabi Kırlangıç

